Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

30 196 Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 313 BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 mei 2015

Op 29 april 2015 heeft Nederland een aanvullend met redenen omkleed advies (MROA) van de Europese Commissie ontvangen vanwege een onvolledige implementatie van de Europese EPBD-richtlijn. De Europese Commissie geeft Nederland twee maanden de tijd om te reageren op het MROA. Op dit moment ben ik bezig met het formuleren van mijn reactie, maar wil ik uw Kamer alvast op de hoogte stellen van de duiding van het MROA en het vervolg. Tevens wil ik van deze gelegenheid gebruik maken u op de hoogte te stellen van de laatste ontwikkelingen van het Nationaal Energiebespaarfonds.

Achtergrond met redenen omkleed advies EPBD-richtlijn

De herziene richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD) uit 2010 is een Europese richtlijn en bevat bepalingen over minimumeisen aan nieuwbouw en ingrijpende renovatie van bestaande gebouwen, technische bouwsystemen, keuring van airconditioningsystemen en verwarmingsinstallaties, het proces naar bijna-energieneutrale gebouwen en het energielabel. De richtlijn verplicht de lidstaten verder om sancties op te leggen bij het overtreden van de nationale bepalingen.

In 2011 en 2012 is Nederland tweemaal in gebreke gesteld voor het niet tijdig en onvolledig implementeren van de herziene EPBD in Nederlands recht. In november 2012 werd het Wetsvoorstel kenbaarheid energieprestatie gebouwen ter implementatie van de herziene EPBD verworpen en werd op verzoek van uw Kamer gezocht naar een verdere vereenvoudiging van het systeem met minder lasten voor de burger. Daarop heeft Nederland in juni 2013 een MROA van de Europese Commissie ontvangen en beantwoord. Per 1 januari 2015 zijn alle voorschriften uit de EPBD omgezet in het Besluit energieprestatie gebouwen en de Regeling energieprestatie gebouwen alsmede in het Bouwbesluit 2012 en de Regeling Bouwbesluit 2012. De enige uitzondering hierop is de bestuurlijke boete die vanaf 1 juli 2015 van kracht wordt (dit onderdeel is

kst-30196-313
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

opgenomen in de Wet van 20 maart 2015 tot wijziging van de Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting).

Met redenen omkleed advies

Op basis van de verkregen informatie van de lidstaten heeft de Europese Commissie de implementatie van de EPBD opnieuw beoordeeld. De Europese Commissie toetst vooral of de bepalingen in de EPBD goed zijn omgezet in de nationale regelgeving. Op basis daarvan hebben Nederland, Italië en Polen een MROA ontvangen, waarin wordt verzocht alsnog aan de EU-voorschriften te voldoen. De meeste lidstaten hebben de EPBD inmiddels volledig omgezet. Italië, Nederland, Oostenrijk, Polen en Tsjechië hebben nog een inbreukprocedure lopen.

De Europese Commissie kijkt niet naar het hele beleidssysteem, maar alleen of de bepalingen uit de EPBD voldoende zijn terug te vinden in de nationale wetgeving. De belangrijkste kritiek richt zich op de volgende punten:

1. onvoldoende duidelijke bepalingen die garanderen dat Nederland op weg is naar bijna-energieneutrale nieuwbouw;
2. te beperkte minimumeisen voor bestaande gebouwen bij grootschalige renovatie of vervanging van onderdelen van de bouwschil;
3. onvoldoende detaillering van het advies bij het energielabel;
4. onvoldoende duidelijk of de sanctioneringsmogelijkheden in de Woningwet gelden voor de verplichtingen uit de EPBD en of de naleving op onafhankelijke wijze geregeld is.

Het kabinet is niet gelukkig met deze stap van de Europese Commissie. Zij is van mening dat de richtlijn volgens de strekking van de EPBD is omgezet. Aan een deel van de kritiekpunten verwacht ik tegemoet te kunnen komen door nadere uitleg van de wijze van implementatie of door enige aanpassingen en verduidelijkingen in de huidige regelgeving door te voeren. Voor het resterende deel zullen op korte termijn gesprekken met de Europese Commissie plaatsvinden, om scherper op het netvlies te krijgen op welke punten de Nederlandse wetgeving niet voldoet. Dit geldt met name voor de kritiekpunten over de minimumeisen bij bestaande bouw en de adviezen die op het energielabel worden gegeven. Ook wordt nog een vergelijking gemaakt naar de laatste stand van zaken in de andere lidstaten en hoe zij de voorschriften met betrekking tot minimumeisen, ingrijpende renovatie en advisering hebben omgezet. Met deze acties verwacht ik voor 28 juni te kunnen komen tot een goed onderbouwde reactie richting de Europese Commissie.

Het verdere proces

Zoals gezegd heeft Nederland twee maanden de tijd om te reageren op het MROA en waar nodig maatregelen te nemen. Voor die tijd zullen gesprekken met de Europese Commissie en andere lidstaten plaatsvinden over de bepalingen die volgens de Europese Commissie onvoldoende zijn omgezet. Indien de Europese Commissie na het antwoord van Nederland van mening blijft dat de EPBD onvoldoende is omgezet, kan dit uiteindelijk resulteren in een veroordeling door het Europese Hof van Justitie. Bij een veroordeling kan vervolgens een boete of dwangsom worden opgelegd. Vooralsnog ga ik er vanuit dat de adviezen kunnen worden opgevolgd door verduidelijkende aanpassingen in het Besluit energieprestatie gebouwen, de Regeling energieprestatie gebouwen, het Bouwbesluit 2012, de Regeling Bouwbesluit 2012 en door het toesturen van actuele documenten, waaronder de toevoeging van de bestuurlijke boete in de Wet tot wijziging van de Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting en het mandaatbesluit van de ILT. In de brief over de voortgang

van energiebesparing in de gebouwde omgeving die ik u voor de zomer heb toegezegd, zal ik u nader informeren over de gesprekken met de Europese Commissie over en de reactie van het kabinet op het MROA.

Voortgang energielabel voor woningen

Inmiddels hebben bijna 150.000 woningeigenaren een definitief energielabel geregistreerd via de webtool van de overheid. Ruim 460.000 woningeigenaren hebben ingelogd op deze webtool. Ook het aantal woningverkopen met een geldig energielabel is flink gestegen: momenteel wordt ruim 70% verkocht met een definitief energielabel. Naar aanleiding van de brief en folder is er een publieksonderzoek gedaan naar de effecten en in hoeverre woningeigenaren bereid zijn om energiebesparende maatregelen te nemen (het onderzoek is te vinden via http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/04/28/publieksonderzoek-effecten-brief-en-folder-energielabel-2015.html.

Betere cijfers Nationaal Energiebespaarfonds; ook leningen voor VvE's

Graag wil ik u ook informeren over het Nationaal Energiebespaarfonds. In het eerste kwartaal van 2015 is het aantal aanvragen van Energiebespaarleningen van het Nationaal Energiebespaarfonds flink gestegen. Er zijn in die eerste drie maanden ruim 600 leningen aangevraagd, een gemiddelde van 200 aanvragen per maand. Dat is een sterke verbetering ten opzichte van 2014 toen er in het hele jaar 850 leningen werden aangevraagd. Het bestuur van het Nationaal Energiebespaarfonds geeft als vermoedelijke oorzaak van deze stijging: de introductie van het energielabel voor woningen, de vereenvoudigde aanvraagprocedure op de website (www.ikinvesteerslim.nl) en aanpassingen van de lening. Belangrijke aanpassingen betroffen het vereenvoudigen van de voorwaarden van de lening, het mogelijk maken van een vijftienjarige looptijd van de lening bij bedragen vanaf 15.000 euro en de mogelijkheid om tot 75% van het leenbedrag aan zonnepanelen te besteden (voorheen was dit 50%). Het Nationaal Energiebespaarfonds zal dit jaar ook starten met het verstrekken van leningen aan Verenigingen van Eigenaren. Ik zal u voor de zomer van 2015 hierover nader informeren.

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok